

Pigen på den anden side

Jeg hev og sled i pedalerne, men prøvede samtidig at gøre alt for ikke at mase min lille rustikke buket blomster med alt godt fra haven, som jeg holdt i den ene hånd, mens den anden svedigt forsøgte at holde fast i styret. Den gamle skodcykel så ikke ud til at få mig nogen vegne. Den røde farve cyklen førhen havde haft var nu helt skallet af og lignede næsten noget fra en steampunk-film, dækket med rustpletter. Da jeg endelig nåede frem til kirkegården, med røde kinder og ben der var syret til, tog det mig først lidt tid at finde den rigtige gravsten, og mens jeg passerede alle gravstederne følte jeg mig underligt nervøs. Endelig fandt jeg en gravsten jeg kunne kende. Freja Johansen, stod der. Den rødlige sten, som Frejas forældre så nøje havde udvalgt, mindede mig om knap så hyggelige minder fra begravelsen i foråret. Jeg lagde buketten med blomster, som heldigvis ikke så ud til at have taget alt for meget skade af cykelturen. Jeg kiggede håbefuldt ned på stenen, som om jeg regnede med at Frejas stemme lige pludselig ville favne mig. "Jamen, hvordan har din dag været, spørg du så" sagde jeg vredt, mens mit humør kogte. "Jamen den har været ganske god."

Som om jeg gider at stå og snakke med en klam grav, der ikke engang kan sætte pris på at jeg er cyklet hele vejen herover, fordi dine lorte forældre insisterede på at du skulle begraves på lige den her taberkirkegård og ikke én tættere på. Mit humør boblede over, som når en sodavand er blevet rystet lidt for godt, men jeg kunne ikke skrue nogen prop af og få det til at forsvinde. Jeg havde lyst til at sparke til noget, råbe af nogen. Hvem tror jeg egentlig jeg er, jeg kommer over på en kirkegård for at skælde en død ud over at hun er død. Nu vil jeg for alvor gerne væk. Jeg er vred helt ind i knoglerne, men min vrede finder en anden vej ud, gennem mine tårer. Med knyttede næver og negle der borer sig ind i mine håndflader går jeg med trodsige skridt hen mod udgangen, hen mod min cykel.

I og med at jeg fik mit fodarbejde i gang og startet cyklen, blev der for alvor også sat gang i tårerne. Flovt kiggede jeg op fra den lidt tåreslørede vej og hen på fodgængerne. Ingenting. Ingen medlidende blikke eller folk der tvivlende overvejer hvorvidt de skal gribe ind og afbryde min lille tåretumult. Lettelsen blev efterfulgt af en lidt fornærmet vrede. Er folk virkelig så fucking selvoptagede at de ikke kan se andet end deres egne nypolerede skosnuder på vej i en ligegyldig retning. Selv om

solen havde tørret de sidste uvelkomne tårer væk tjekkede jeg alligevel lige efter med mit kamera på telefonen.

Lige nu var jeg virkelig ikke i humør til at mor skulle blande sig, for tro mig, det ville hun. Jeg åbnede døren og blev mødt af mors stemme: "nå, var det så okay, skat?" Jeg så for mig mor som en grib og mig som dødt kød. Gribben ventede bare på at gå til angreb, men kødet var nu pænt magert: "ehh, tja det var vel fint, jeg skulle jo sådan set bare aflevere de der blomster jeg plukkede." Fraværende slap jeg min mors falke- eller skulle jeg måske sige gribbeblik og gik ind på mit værelse og lukkede døren, eller rettere smækkede den, men uden at det egentlig var min intention. Jeg sank ned i min seng, som at ligge på en sky. Gennem mit vindue ved siden af sengen kunne jeg kigge op på himlen og se de rigtige skyer. Der var én der lignede en hund, én der lignede en hare eller var det mere en kanin? Same, same, tænkte jeg og gik videre til den næste. Den her lignede en meget overbevisende sur dame og damen forvandlede sig til en pige. Pigen havde en knold, der mindede mig om Freja. Freja som havde det smukkeste rødbrune, krøllede hår som hun altid samlede i en knold. På en måde var det som om knolden i virkeligheden var mere Freja end hun selv var. Nu kom minderne for alvor tilbage. Jeg havde besøgt hende på hospitalet, bedt hende om at overleve, ja, næsten forlangt det, men jeg vidste udmærket godt at det ikke var hendes skyld. Hun græd, jeg kunne ikke, som om jeg allerede vidste at hun ville dø og var forberedt. Ikke engang en fucking tåre kunne jeg give hende, jeg undte hende det skam, hvis jeg havde kunnet, havde jeg givet hende hele havet. Men mens jeg kiggede ind i hendes øjne kunne jeg intet mærke. Var det sådan tomhed føltes eller var det uendelig smerte, der lammede mig og fik mig til at føles tom. Ikke tom som når der ikke er flere småkager tilbage i kagedåsen, men som et hul der ætser alt liv og favner alt det brændende tomme, mens det skriger af ensomhed, noget man kun kan associere med helvede. Med tårer i øjenkrogene slap jeg nu mine emo-tanker ved lyden af bank på døren. Det var min mor, hun stak hovedet ind. Gribben havde åbenbart ikke nok i et magert stykke kød. Hendes smilende morgrimasse udviklede sig hurtigt til et bekymret medlidenhedsudtryk, da hun fangede mig med følelserne ude på tøjet og et hjerte der svært nok kunne mærkes indeni. "Ååhh skat"! Min mor var nu på vej over til min seng. Lige det der morpis jeg ikke orkede, hun skulle bare lade mig være. Jeg begravede mig under dynen og tvang mine øjne lukket næsten som om jeg prøvede

at holde på tårerne. "Var det alligevel lidt sværere end du havde regnet med?" Nu satte hun sig på min seng. Jeg havde lyst til at råbe "skrid" men lod være af bare skam. Min stemme ville have knækket, som et bævrende vuggestuebarn og det var jeg jo trods alt ikke, selvom jeg følte mig sådan. "Skat", prøvede min mor og forsøgte at hive min dyne af. Men jeg var stædig og vred, så jeg holdt fast, også selvom det var mig selv jeg var vred på. Jeg fokuserede på mønsteret på min dyne for at aflede mine følelser, sort ternet. "Skat, jeg forstår godt at det er svært, men nogle gange bliver du altså også nødt til at lade dig selv mærke hvordan du har det, det sgu okay at græde nogle gange, det kan vi alle have brug for engang imellem, især når man har været igennem noget som du har. Du holder det for dig selv, jeg siger ikke at det vil gå væk, men det kan alligevel lette noget af vægten, så vil du ikke godt bare tale med os om det, vi er din familie og vi elsker dig." Så kunne jeg ikke mere, det var som om at hun havde prikket hul på den sidste tynde hinde, der afholdt mig fra at bryde sammen. Tårerne piblede ud som havde man prikket hul på Atlanterhavet. Mor skubbede dynen væk og tvang mig op i hendes favn, jeg følte mig som da jeg var syv og havde slået mig, men det var måske også okay. Og så røg det ud af mig, den tanke der så tit havde holdt mig vågen om natten. "Det var min skyld at hun døde, hvis bare jeg ha..." så afbrød mor mig. "Skat, kig på mig". Hendes mosegrønne øjne kiggede store og runde og alvorlige på mig. "Det må du aldrig nogensinde tro, der var ingen der kunne gøre noget og det ved du også godt. Du gjorde hvad du kunne og det var ikke nok, men det har aldrig været din skyld. Det er der altså ingen der mener." Hun knugede mig ind til sig. "Skat, du må undskylde jeg var for naiv til at se at du ikke var okay, undskyld at jeg ikke gik med dig på kirkegården". "Jeg ville jo ikke have det", sagde jeg. "Selvfølgelig ville du det, du er bare for stolt, som din far, til at indrømme at det nogle gange kan være rart at have nogen". Vi krammede stadig. "Når du er klar går jeg med dig på kirkegården, okay"? "Okay", sagde jeg bare. På en måde var det meget rart endelig at have sluppet eller i hvert fald fået sagt tingene højt. "Skat, lov mig du aldrig holder på sådanne følelser igen, kom til mig." Dette sagde hun mens hun knugede mig ind til sig, så det næsten lød som om hun hviskede. Jeg behøvede ikke at svare, jeg nikkede bare, det var nok. Vi tørrede begge øjnene og snøftede færdig. "Snøftegris 1 og 2", sagde hun opmuntrende og puffede til min skulder. Grinende spekulerede jeg på hvem der var 1 og hvem der var 2, mens jeg fulgte efter mor ind i stuen. Jeg var glad for at have snakket med mor, det hele føltes ikke helt så uoverskueligt og tungt længere.

Skyldfølelsen var lige så stille fordampet fra min krop. Jeg vidste at jeg måtte prøve at komme videre, for første gang i lang tid måtte jeg gøre noget for min egen skyld.

En besked på min telefon vækkede mig. Et kort øjeblik tænkte jeg lige at det var Freja, indtil det gik op for mig at det var det ikke, som det altid gjorde siden den formiddag mor grædende var kommet ind på mit værelse og jeg stivnet i angst og skuffelse og sorg udmærket godt vidste hvad der var sket. Det var som om at jeg altid lige skulle orientere mig om at det ikke havde været et forfærdeligt virkelighedsnært mareridt, men, tja, den virkelighedsnære virkelighed. Jeg mærkede sorgen og savnet presse på, men skubbede det hurtigt væk, jeg kunne mærke, at i dag var nødt til at blive en god dag, det havde jeg brug for. Jeg tog dynen af og selv om at det var dejligt at få en besked fra farmor var det ikke det samme. Mens jeg gabte som gjaldt det mit liv trak jeg gardinet fra. Haven svømmede i sommersonne og på naboens hyldetræ sad en hel lille blåmejsefamilie. Fuglenes stolte blå fjer glimtede i solen, som flintesten næsten gnistrer i solen på stranden. Nu siger jeg naboen, engang havde jeg nok sagt Freja. Freja og jeg var nemlig både bedste venner og naboer, det var jo egentlig nok fordi vi blev naboer at vi blev venner. Nu var der ikke længere meget Freja over naboen, eller naboerne. Nu bestod de jo kun af Frejas forældre, ovenikøbet skrappe forældre. Jeg så dem aldrig længere, som om de næsten undgik os, ikke at jeg bebrejdede dem det, for noget havde vi da tilfælles. Vi havde alle mistet Freja, en Freja vi alle tre havde gjort alt for ikke at miste, men fejlet noget så pinefuldt, og ingen af os kunne rigtig finde ud af at acceptere at det ikke var vores skyld. At det var en forgæves kamp, vi tabte. Eller forgæves var nok et forkert ord at bruge, intet var forgæves når det kom til Freja, men inderst inde vidste vi jo nok godt alle sammen at det var hendes valg, hendes kamp. Dengang mor kom ind på mit værelse med en nyhed så tung at bære, som et helt liv, ja bogstaveligt talt, havde hun efter lidt kold tavshed sagt noget, jeg ville næsten kalde det en form for symbolsk sprog, dengang ragede det mig ikke en fuck, det eneste der gjorde var Freja. Det eneste jeg ikke kunne få, minsandten om det ikke også var Freja. Men eneste er også en forkert formulering, for Freja var sgu alt, hun var der for mig, selvom det eneste jeg så, var at hun ligesom bare var der og det var hun jo altid, indtil den dag hun slet ikke var. Men i forhold til hvad min mor sagde, så tror jeg egentlig godt jeg forstår hvad hun mente. Hun mente det som en slags trøst, en måde at sige det ikke var min skyld. Hun sagde: "Et land i krig kan have nok

så mange soldater, nok så mange stærke krigere, men hvis landet allerede er i ruiner, så er krigen på forhånd tabt.” Og det havde hun jo sådan set ret i, men jeg kunne ikke lide at se Freja som et land i ruiner, for mig havde hun altid været en stærk klippe. En stærk klippe jeg havde været dum nok til at tro altid ville være der.

Nu afbrød blåmejsesang mine tanker. En af blåmejserne kiggede nu i retning af vores hus og søgte med blikket vemodigt efter noget – eller det der med vemodig det var nok bare noget jeg med depri kunstnerisk frihed selv havde tilføjet. Men det passede ligesom bare så godt på den måde blåmejsen med blanke øjne havde søgt. Hylde træet som fuglene sad på ville også snart springe ud med hvide blomster, jeg kunne ligesom allerede dufte duften for mig. Det mindede mig om alle de sensomme hvor mig og Freja havde lavet hyldeblomstsaft. Vi havde brugt deres stige til at nå op, men allerøverst oppe kunne vi alligevel ikke nå, så dem fik vi Frejas far til at plukke. Jeg kan tydeligt huske tilfredsheden, når man endelig havde nået den klase man havde udset sig som den bedste. Af en eller anden grund havde vi begge en klar idé om at de allerhøjeste klaser simpelthen var de bedste. For en sommer siden var jeg lykkelig uvidende om at den hylde saft ville blive min sidste, i hvert fald sammen med Freja, og hvad var der i hyldeblomstsaft uden Freja. Nu blev mine tanker igen afbrudt, denne gang fordi den søgende blåmejse nu var fløjet. Mon ikke den havde fundet det den søgte? Men nu måtte jeg også tænke på noget andet, al den hylde havde fået mig til at mindes, gode minder, men samtidig svære. Og samtidig var jeg også blevet tørstig, men hyldeblomstsaften måtte vente lidt endnu. Indtil videre kunne appelsinjuice også gå an.

“Uno”, min lillebror Arthur havde vist fået lokket far til at spille Uno. Arthur vandt altid, men en ting var at han vandt, en anden var grunden til at han vandt, for den lille sommetider røvirriterende dreng kunne ligesom bare ikke klare at tabe, så ville han hyle op som den kæmpe drama queen han var. Ikke at han er den første 7-årige dreng der ikke har kunnet klare at tabe. Men en lillebror som var mønsterbryder, det havde nu heller ikke gjort noget. “Hej skat, har du sovet godt”, kom det smilende fra far hende ved bordet. “Mmhh”, fik jeg vist ud, mens jeg sigtede hen i retning af den der appelsinjuice. Den ene piges død er den anden mands nærvær eller noget i den stil, i hvert fald for mig. For efter Frejas død var far ligesom noget mere tilstede og nærværende, jeg ved at det var på grund af dårlig samvittighed. Da Freja døde var han der nemlig ikke rigtig eller slet ikke faktisk. Ikke at det var med egen vilje, han

var nemlig med Red Barnet i Etiopien, hvad skulle han også havde gjort? Lad hundredvis af lidende familier i stikken for at tage hjem til sit kartoffelland og trøste sin lille ynkelige pige som ikke engang fortjente at være her. Hvis jeg havde kunne, havde jeg uden tøven for længst skiftet Frejas liv ud med mit eget. Hun fortjente at leve, ikke jeg, hun værdsatte at leve mere end mig, folk ønskede hende levende mere end de ønskede mig, det var jeg sikker på. Men det der gjorde allermest ondt var ikke det at Freja var liv selv som død, at enhver der havde haft chancen nok havde taget mit liv for at putte hendes i mit sted, det havde jeg i hvert fald. Nej, ikke engang det at jeg altid skal tænke på alt det Freja var blevet og som folk ikke engang gider at håbe på at jeg opnår med mit håbløse liv, og dog er det alligevel mig der lever, jeg er et bevis på at Jehovas vidner godt kan pakke deres brochure sammen og smutte, for hvilken forvirret gud havde nogensinde valgt mig over Freja? En lort over en rose, en gris over en svane, en kop pis over lemonade. Næ nej, ingen af de lorteting knuste mit hjerte som det at jeg aldrig nåede at sige farvel. Farvel, ét ord, seks bogstaver. Ud af alle de mange ord vi havde udvekslet gennem årene nåede jeg aldrig at sige farvel, dels gjorde det ondt fordi farvel var noget jeg havde forestillet mig vi først skulle sige til hinanden den dag vi begge var gamle og grå og dels gjorde det ondt fordi jeg havde haft chancen, en chance der jo ligesom ikke er for evigt, du ved, den er der for eksempel ikke længere når din veninde allerede er død. Nogle gange ville jeg bare ønske at jeg kunne spole tiden tilbage, jeg behøvede kun at sige farvel, alt det andet med at jeg holdt så uendeligt meget af hende var ikke nødvendigt, hvis bare jeg havde fået sagt ordentligt farvel så vidste hun jo godt resten. "Skat, er du okay? Du ser lidt bleg ud", kom det henne fra far, der chokeret stirrede på mit kridtblege ansigt. "Tingene kører rundt", sagde jeg som en anden fulderik på rulleskøjter. Alt i mig snurrede og en underlig pivelyd klemte om mit hoved. Jeg greb fat i bordkanten for ikke at lade svimmelheden vælte mig omkuld. Far var nu henne ved mig. Han var det eneste der gjorde at mine bløde knæ ikke bukkede under og faldt i gulvet.

Noget sløret tid senere sad jeg i min seng med en kold klud på panden og et stort glas vand ved min side. Jeg kunne mærke en gnavende hovedpine i venstre tinding. Lidt tid sad jeg bare og stirrede ud i luften, så kom mor ind ad døren. Hun havde vådt hår og en duft af shampoo bredte sig i rummet. "Åhh skat, far sagde du næsten var lige ved at besvime, hvordan har du det?" Hun lagde en kold hånd på min kind. Jeg

trak på skuldrene. Nu kiggede hun bare på mig. "Skat, er der noget?" Et stille ord kom ud af min mund. "Freja", efterfulgt af: "Jeg kom til at tænke på hende." Jeg så ned i dynen. "Hvad kom du til at tænke på?" Hun kiggede på mig med bekymrede bambiøjne. "Det burde have været mig." En tåre trillede forsigtig ned ad min kind, snart ville den være ved min hage. Mor kiggede kort på mig og så krammede hun mig. I lang tid krammede vi bare, vi sagde ikke noget, der var ikke noget at sige. Der var ikke det ord som krammet ikke allerede havde sagt, så hvorfor sige mere. Da øjeblikket var fordampet, sad vi i lang tid bare og tænkte hver vores tanker, hånd i hånd.

"Skat, jeg har også tænkt på noget." Mor holdt med begge hænder om min hånd. "Det kunne også være godt for dig at finde nogle nye venner, det kan heller ikke være let slet ikke at have nogen, så føles alting jo også bare mere ensomt." Jeg bekræftede bare med et nik. Hun havde jo ret og det er heller ikke fordi jeg ikke selv havde tænkt på det, men tanken om en anden end Freja gjorde at jeg følte mig selvisk og egoistisk. Vi havde lovet hinanden at det var os to, men os to indebar jo også at vi begge var i live. "Og helt ærligt, tror du så ikke Freja havde ønsket for dig at du skulle have det godt, hvis hun havde været her til selv at sige det?" Det sidste sagde hun, som om hun kunne læse mine tanker. Pludselig slog det mig. Hele dagen, ja, faktisk lige siden det var sket, havde jeg prøvet at undgå mig selv, undgå at tænke på hende, undgå at savne hende. Men det var umuligt ikke at mærke, ikke at føle, ikke at savne én man havde tilbragt adskillige dage af sin barndom med, så måske var min eneste mulighed i virkeligheden at tage afsked, at sige det ene ord på de seks bogstaver, som jeg aldrig fik sagt. Måske ville jeg endelig kunne tage afsked eller i hvert fald acceptere at det var afsked. "Mor jeg har brug for din hjælp." Mor kiggede op. "Du skal køre mig hen på kirkegården så jeg kan sige farvel."

Mor kører ladcyklen og for en gangs skyld kan jeg bare sidde uden at lave noget. Det er som om turen hen til kirkegården er blevet smukkere siden sidst. Træerne blomstrer, blomsterne blomstrer, og solen står sart på himlen og minder os om at der stadig er noget tid til det bliver efterår. Mor venter på mig ved udgangen, for jeg har brug for at gøre det her selv. Da jeg kommer hen til den røde sten med Frejas navn på står jeg i noget tid bare. Jeg tænker på Frejas stemme, ser for mig hvordan hun grinte, jeg elskede hendes grin, det kunne altid få mig til selv at grine. Jeg prøver at huske hvordan hun duftede, hun duftede sådan som jeg ville forestille mig en

blomstereng dufter. Nu ser jeg hende for mig, dansende og smilende og grinende på en blomstereng fuld af blå kornblomster og sarte valmuer og mælkebøtter inden de bliver til blomster, men som kupler af frø. Med et smil på læben triller den første glædeståre, jeg har grædt i lang tid ned af min kind. Jeg har ligesom manglet noget smukt jeg kunne forbinde med Freja, men næste gang jeg ser en blomstereng, vil jeg tænke på Freja, ikke som død, men som et liv, et dansende, grinende og blomstrende liv. Med en varm følelse i hele kroppen sætter jeg mig på hug foran gravstenen. Min buket er der stadig, men jeg fjerner lige de mest visne blomster og retter lidt på resten. Fra min lomme tager jeg en lille foldet seddel op og lægger den i jorden og dækker det så til igen, jeg synes Freja skulle have et lille minde om mig indtil vi ses igen. I jorden ligger nu et lille billede af os to. På billedet har vi begge is i hele hovedet og er godt i gang med den næste kugle, vi må have været 9 eller 10 år dér. Billedet er pakket ind i en seddel, på sedlen har jeg, med den flotteste skrift jeg kunne, skrevet: *Vi ses på den anden side*. Jeg hvisker også ordene både for Freja og for mig selv. "Vi ses på den anden side." For det er den største trøst jeg har. "En dag skal vi være sammen igen," Det er jeg sikker på. "Men indtil da: farvel." Med en dyb indånding tager jeg mit sidste blik på gravstenen og vender mig så om, mens jeg inde i mig selv tænker: på gensyn.

Far kommer ud til mig og mor i entreen. "Mine to yndlingspiger", siger han med et stort smil. Nu kigger han på mig. "Hvordan gik det så?", "Det gik", siger jeg bare og møder hans smil. I køkkenet har far bagt brownie, Arthur venter utålmodigt. Jeg nusser hans hår. Det har nok heller ikke været helt let for Arthur. Mens vi sidder der og spiser hjemmebagt brownie og drikker lemonade, banker det på døren. Far åbner og jeg følger efter for at se hvem det er. Det er en dame i 40'erne og en pige cirka på min alder, hendes datter vil jeg tro. "Hej, vi er lige flyttet ind ovre på den anden side og så er vi bare lige rundt for at sige hej", "Nå, hvor fint, jamen velkommen til så", siger min far med den glade stemme. Nu er mor og Arthur også kommet ud for at hilse på. "Jeg hedder Rikke og det her er min datter Gry." Gry smiler lidt genert til os og imens jeg smiler tilbage, husker jeg på hvad mor har sagt om at finde nogle nye venner, og jeg får en følelse af at det hele nok skal gå.

Kære Freja, vi ses på den anden side